

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΑΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΪΑΙ.

Τόμος Γ'.
ΑΡΙΘΜ. 7 (55).

Συνδρομή, ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου καὶ 1. Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους, ἐξέμνητος μόνον καὶ προπληρωτέα: Πανταχοῦ φράγκ. χρ. 10 ἢ μάγκ. 8.

ΕΤΟΣ Γ'.
τῇ 1/13. Ἀπριλίου 1887.

ΙΩΑΚΕΙΜ Γ'.

ΠΡΩΗΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ.

Ο ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα παραθέτομεν σήμερον, ὑπὸ πάντων ἀνομολογεῖται ὡς ὁ μᾶλλον διαπρέφας ἐκ τῶν ἱεραρχῶν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπὸ πεντήκοντα ἐτῶν καὶ πλέον. Περὶ αὐτοῦ ἐγράφησαν ἀπ' ἧς ἐποχῆς εἶχεν ἀναλάβει νὰ οἰακοστροφῇ τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας πολλὰ καὶ ποικίλα, ἀπὸ τῶν τελευταίων δ' ἐτῶν τὸ ὄνομα καὶ ἡ πολιτεία του ἐγένετο γνωστὴ εἰς ἅπαν τὸ πανελλήνιον, ὅπερ μετὰ συμπαθείας πολλῆς καὶ ἀγάπης παρακολουθεῖ τὸν ἰδιωτεύοντα ἤδη πρωθιεράρχην εἰς τὸ κατὰ τὰς ἀγίας χώρας ταξιδιόν του. Ἐγεννήθη μηνὶ Ἀπριλίῳ τοῦ 1834 καὶ ἔσχε γονεῖς εὐτεβεῖς καὶ ἐναρέτους, ἰδίᾳ δὲ μητέρα, ἥτις μετὰ τοῦ μητρικοῦ της γάλακτος τὸν ἐπότισεν ἀμετρον υἱικὴν στοργὴν καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν παιδείαν. Ἐπιμεμελημένης δὲ τυχὼν ἀγωγῆς ἐγνώρισε πῶς νὰ ἐπωφεληθῇ τὴν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Αὐστρίας διαμονὴν του κατὰ τὴν ἐφηβικὴν του ἡλικίαν καὶ νὰ καρπωθῇ ἐξ αὐτῆς πείραν καὶ γνώσεις, δυνάμει τῶν ὁποίων κατόπιν ἐντὸς βραχέος καὶ ὥσει δι' ἀλμάτων ἠδυνήθη ν' ἀρθῇ εἰς τὰ ὑψίστα τῶν παρ' ἡμῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωμάτων. Περὶ τὸ ἔτος 1862 ἐχρημάτισεν ὡς

μέγας Πρωτοσύγγελος καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πᾶς πεπειραμένος παρατηρητὴς θὰ ἠδύνατο νὰ προφητεύσῃ τὸ μέγα εἰς τὸ μέλλον στάδιον τοῦ νεαροῦ Πρωτοσυγγέλου καὶ τὸ πρόσωπον, ὅπερ μετὰ πάροδον ὀλίγων ἐτῶν ἤθελε διαδραματίζει ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας. Χειροτονηθεὶς ἀρχιερεὺς καὶ προχειρισθεὶς εἰς μητροπολίτην

Βάρνης ἀπῆλθεν εἰς τὴν νέαν ἑδραν τῶν ἐνεργειῶν, ὁπόθεν μετ' ὀλίγον ἐστάλη ὡς τοιοῦτος εἰς Θεσσαλονίκην καὶ ἐνταῦθα διὰ τῆς νοήμονος πολιτείας καὶ τῶν ἄλλων διοικητικῶν ἀρετῶν του ἀπέδειξεν, ὅτι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους αὐτὸς ἦτον ὁ ἀρμοδιώτατος διάδοχος τοῦ εἰς Κύριον μεταστάντος Ἰωακείμ τοῦ Β'. Καὶ πραγματικῶς ἡ ψῆφος τοῦ ἔθνους ἐκάλεσεν αὐτὸν τῇ 8. Νοεμβρ. 1878 εἰς Κωνσταντινούπολιν ὡς Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ἀπ' οὗ ἀξιώματος μετὰ πενταετὴ διοίκησιν τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν πραγμάτων παρητήθη οικειοθελῶς. Περὶ τῆς πατριαρχείας Ἰωακείμ τοῦ Γ'. ἐπικρατοῦσι δύο σφοδρῶς πρὸς ἀλλήλας ἀντιστρατευόμεναι γνώμαι, καὶ πλεῖστα ὅσα ἐγράφησαν κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ὑπὲρ καὶ κατ' αὐτῆς, γνωστὰ πλέον εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀνα-

ΙΩΑΚΕΙΜ Γ'.

Πραγὴν Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

γνώστας, καὶ τὰ ὅποια ὡς ἐκ τοῦ προγράμματος τῆς „Κλειοῦς“ καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ, ὃν αὕτη ἐπιδιώκει, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐκτεθῶσιν ἐνταῦθα. Ὡστε ἀρκούμεθα μόνον χάριν σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ ἐξ ἀμερολήπτου ἐκτι-

μήσεως τῶν πρὸς τὸ ἔθνος ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς πενταετοῦς ἐργασίας του ἐπ' ἀγαθῇ τῆς Ἐκκλησίας νὰ παραθέσωμεν τῇ εἰκόνι του ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος τεύχους.

—

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΩΝ ΕΝΤΟΜΩΝ.

Ἄφ' οὗ ἡ φιλόμολπος ἀηδὼν διακόψῃ τὰ ἄσματά της καὶ ἀναλαβοῦσα οἰκογενειακὰς φροντίδας λησμονήσῃ τὸ γλυκὺ κελάδημα, τὸ ὅποιον πρὸ ὀλίγου ἐξέπεμπε κατὰ τὰς πρώτας τῶν γάμων της ἡμέρας, ἄλλη, καίτοι ἦττον δόκιμος καὶ ἔτι ὀλιγώτερον χαρίεσσα, ἀοιδὸς διαδέχεται τὴν προάγγελον τοῦ ἔαρος καὶ ἐντὸς βάτων καὶ ὑπὸ τὴν χλόην προσπαθεῖ μὲ ὅλας της τὰς δυνάμεις νὰ δείξῃ τὴν μουσικὴν αὐτῆς τέχνην. Ἡ ἀκρις εἶνε τὸ προσφιλέστερον θήραμα τῶν μικρῶν παιδιῶν εἰς τοὺς ἀγρούς, σπανίως δὲ δύναται νὰ διαφύγῃ τὴν καταδίωξιν αὐτῶν ἕνεκα τῆς ἀσυγγνώστου σπουδῆς, μεθ' ἧς ἅμα καθεσθῇ ὅπουδῆποτε ἀρχίζει νὰ ἐκπέμπῃ τὴν μονότονον αὐτῆς φωνήν. Ἀλλὰ καὶ οἱ τέττιγες ὅπως καὶ αἱ ἀκρίδες οὐδὲν ἄλλο κάμνουσι, παρὰ νὰ ἐκφέρωσιν ἀπλοῦν τινα μόνον καὶ ὀξὺν ἦχον, τὸν ὅποιον παράγουσι διὰ τῶν πτερυγίων καὶ διὰ τῶν ὀπισθίων των σκελῶν, τὰ ὅποια μετὰ τύσης σπουδῆς καὶ ταχύτητος τρίβουσιν ἐνίοτε ἐπὶ τῶν πτερυγίων των. Τοὺς ἦχους τούτους ἀντιλαμβάνεται βεβαίως τὸ οὖς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐξ αὐτῶν ὀδηγοῦνται τὰ παιδία πρὸς σύλληψιν τῶν φιλομούσων τούτων ἐντόμων.

Ἄλλως ὅμως εἶνε κατεσκευασμένη ἡ φωνητικὴ συσκευή τοῦ κανθάρου. Οὗτος φέρει ἐπὶ τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς τοῦ πρώτου κατὰ τὸ στήθος κρίκου τοῦ στέγασμα δερμάτινον ἀπολήγον πρὸς τὰ κάτω εἰς λεπτεπίλεπτον καὶ τριχοειδῆ προεκβολήν, δίκην τόξου βιολίου κινουμένην ὑπεράνω ἐπιμήκους ζώνης, ἣτις φέρεται ὑπὸ τοῦ δευτέρου κατὰ τὸ στήθος κρίκου καὶ διὰ τοῦ μικροσκοπίου παρατηρουμένη δεικνύει λεπτοτάτους ἐγκαρσίους αὐλακίσκους. Διὰ τῆς ταχείας λοιπὸν τριβῆς τῶν κρίκων τούτων ἐπ' ἀλλήλους, σύρεται τὸ κεράτινον τόξον ἐπὶ τῶν αὐλακίσκων τῆς ζώνης καὶ οὕτω γεννᾶται τὸ γνωστὸν τοῦ ἐντόμου τούτου τερέτισμα.

Ἔτερον εἶδος κανθάρων — *Grammoptera ruficornis* — φέρει τοιαύτην ζώνην ἔχουσαν πλάτος ἴσον πρὸς τὸ ἐν εἰκοστὸν πέμπτον ἐνὸς ὑποχιλιόμετρον διατεταμένην ὅμως ὑπὸ ἑκατονδῶδεκα ἐγκαρσίων γραμμῶν. Τὸν ἐκ τῆς τριβῆς τῶν κρίκων τοῦ κανθάρου τούτου προξενούμενον ἦχον εἶνε ἀδύνατον ν' ἀκούσῃ καὶ ν' ἀντιληφθῇ ἀνθρώπινον οὖς. Τὰ μουσικὰ ἐργαλεῖα, ἀποτελούμενα ἐκ τόξου καὶ βιολίου, ὑπάρχουσι, βλέπει δὲ ὁ ὀφθαλμὸς καὶ τὴν κίνησιν τῶν πλευρῶν τοῦ στήθους, τὸν ἐξ αὐτῆς ὅμως τόνον ἀδυνατεῖ τὸ οὖς ν' ἀντιληφθῇ. Οἱ πυκνότεροι ἐνταῦθα αὐλακίσκοι, κατὰ τοὺς νόμους τῆς ἀκουστικῆς, παράγουσιν ἦχον πολὺ ὀξύτερον τοῦ παραγόμενου ὑπὸ τῶν μαλλον ἀπ' ἀλλήλων ἀφεστώτων αὐλακίσκων τοῦ μεγάλου κανθάρου, πρέπει δ' ἐπομένως νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ ἦχος μὲν γεννᾶται, δὲν δυνάμεθα δὲ ἡμεῖς νὰ τὸν ἀκούσωμεν ὡς ἐκ τοῦ ὕψους του.

Καὶ χάριν τίνος ἄρᾳ γε ἐκπέμπει τοὺς ὀξυτάτους τούτους τόνους ὁ κἀνθάρος;

Ἐκ τῶν πτηνῶν τὸ ἄρρεν διακρίνεται διὰ τοῦ κελαδήματός του, δι' οὗ ἐκφράζει τὸν ἔρωτά του πρὸς τὸ θήλυ, τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ἔντομα, διότι π. χ. αἱ θή-

λαιαι ἀκρίδες στεροῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἡχητικῶν ὀργάνων. Καὶ τὸ ἄρρεν τῆς ἀκρίδος θέλει διὰ τοῦ ἀτέχνου του τερετίσματος νὰ δελεάσῃ τὴν μακρὰν εὐρισκομένην θήλειαν καὶ ἐπειδὴ συγχρόνως ἐκφέρονται ποικιλώτατα τοιαῦτα τερετίσματα, ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι τὸ οὖς τῆς ἀκρίδος ὄχι μόνον ἀκούει τὸν ἦχον τοῦτον, ἀλλὰ καὶ διακρίνει τὸ ποῖον αὐτοῦ καὶ ἀρέσκεται εἰς τοῦτο τὸ ἄσμα μάλλον, παρὰ εἰς ἐκεῖνο. Ὁ θήλυς κἀνθάρος τοῦ τελευταίου μνημονευθέντος εἶδους πρέπει μάλιστα νὰ ἔχῃ τὴν ἱκανότητα ν' ἀκούῃ τόνον, μὴ ἀκουόμενον ὑφ' ἡμῶν, καὶ νὰ τὸν διακρίνῃ, ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ ταύτην πολὺ ὑπερτερεῖ τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀκουστικὴ δύναμις, κατὰ ὕψος τε καὶ βάθος, ἔχει τὰ ὅρια σχετικῶς λίαν στενά.

Καθὼς ὅμως ὑπάρχουσιν ὅργανα παράγοντα ἦχους καὶ τόνους, οὕτω πρέπει παρὰ τοῖς ἐντόμοις τούτοις νὰ ὑπάρχωσι καὶ ὅργανα ἀποδεχόμενα τοὺς τόνους τούτους. Ἄλλ' ὅσον φυσικὴ φαίνεται ἡ ἀμοιβαία αὕτη σχέσις, ἄλλο τόσον εἶνε δύσκολον νὰ εὐρεθῇ ὠρισμένως τὸ οὖς τῶν ἐντόμων καὶ νὰ ἐξακριβωθῇ ὁ τρόπος, καθ' ὃν ταῦτα ἀκούουσι καὶ ἀντιλαμβάνονται τὸν τόνον. Καὶ εἰς τινα μὲν γένῃ τὸ οὖς εὐρέθῃ μετ' ἀσφαλείας, ἀλλ' εἰς τὰ πλεῖστα καὶ πρὸ πάντων εἰς ἐκεῖνα, τὰ ὅποια νομίζονται ὡς μὴ παράγοντα προαιρετικῶς τόνους, ματαίως προσεπάθουν μέχρις ἐσχάτως ν' ἀνεύρωσι τὴν ἀκουστικὴν συσκευὴν καὶ νὰ καθορίσωσιν αὐτὴν ὡς τοιαύτην.

Ἄλλοτε ἐπεκράτει ἡ γνώμη, ὅτι ἡ μεταφορὰ τοῦ ἦχου ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος τῶν ἐντόμων συνέβαινε διὰ τῶν κεραίων· οὕτως ὁ μὲν ἐνόμιζεν, ὅτι εἶχε παρατηρήσει πῶς σίλφῃ τις, εἰς τὸ παράθυρον καθημένη, ἔστρεψε πρὸς αὐτὸν τὴν μίαν τῶν κεραίων, ὡσάκις ἐξέπεμπε φωνήν, ὁ δὲ διῆχυρίζετο, ὅτι ἡ θήλεια ἀκρις τὰς μακράς της κεραίας πάντοτε ἔτεινε πρὸς τὸ μέρος, ὅθεν προήρχετο τὸ τερέτισμα τοῦ ἄρρενος. Νεώτεροι παρατηρήσεις ἀπέδειξαν μὲν, ὅτι πολλὰ τῶν ἐντόμων εἰς τὸν ἦχον ἢ τὸν θόρυβον κινουσι τὰς κεραίας των συχνάκις, ὡσεὶ θέλοντα ν' ἀνεύρωσι τὸν τόπον ὅθεν ἡ φωνή, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τῶν κεραίων τὰ ἔντομα ἐξακολουθοῦσι ν' ἀντιδρῶσιν εἰς τὸν ἦχον, εἶνε δύσκολον νὰ θεωρηθῶσιν αὗται ὡς τὰ κύρια ἀκουστικὰ ὅργανα, ἀλλὰ μόνον ὡς ἀκουστικοὶ ἀγωγεῖς μεταφέροντες τὰς δονήσεις τοῦ ἦχου ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ ἡ ὀστένην παρεῖα τοῦ κρανίου τῶν σπονδυλωτῶν.

Καὶ ἔτι ὀλιγώτερον δύνανται αἱ κεραῖαι νὰ ἐπέχωσι τόπον ὥτων, ἐπειδὴ εἶδους τινὸς ἀκρίδων τὰ ἀκουστικὰ ὅργανα ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὰ πλάγια τοῦ πρώτου ὀσφρακοῦ κρίκου, τὰ δὲ τοῦ τέττιγος καὶ τοῦ ἀττελάβου (τῆς μεγαλοπτέρου σκρίδος) εὐρέθησαν μάλιστα κατὰ τὰς κνήμας τῶν προσθίων ποδῶν. Τὰ ὅργανα ταῦτα χαρακτηρίζει πρὸ πάντων μεμβράνη τις, ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὸ τύμπανον τῶν τελειοτέρων ζώων, ἐκτὸς δὲ τούτου ἰδιόρρυθμον ἔχουσι τὴν κατασκευὴν καὶ τὰ ἄκρα τῶν νεύρων, τὰ ὅποια τὰς δονήσεις τοῦ τυμπάνου μεταχετεύουσιν εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ἐντόμου. Ἀλλὰ